

بررسی مطالعه تطبیقی آموزش و پرورش تربیت بدنی در دو کشور ایران و کانادا

آمنه مهدی زاده^{۱*}، لادن سلیمی^۲

۱. گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران. (نویسنده مسئول).

۲. گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

فصلنامه ایده‌های نو در تعلیم و تربیت، دوره دوم، شماره پنجم، زمستان ۱۴۰۱، صفحات ۹-۱۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳

چکیده

هدف مقاله حاضر مقایسه تربیت بدنی در دو کشور ایران و کانادا در دوره‌های پیش دبستانی، دبستان، راهنمایی و دبیرستان است. روش مطالعه، تحلیلی اسنادی با رویکرد تطبیقی با کمک الگوی جرج بردی است که از چهار مرحله توصیف، تفسیر، هم‌جوار و مقایسه استفاده شده است. برای جمع‌آوری داده‌ها، از شیوه مطالعه منابع کتابخانه‌ای شامل اسناد و مدارک آموزشی، نتایج تحقیقات و مطالعات تطبیقی استفاده شده است. نتایج پژوهش در برنامه درسی تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران و کانادا نشان داد که با تقویت مهارت‌های برنامه‌ریزی، مدیریت خود رهبری، یادگیری مستقل، مدیریت زمان، استرس و خودپنداره مثبت به اهداف درسی تربیت بدنی افزوده شود و این تحقیق نشان می‌دهد که باید همچون کشورهای توسعه‌یافته به مسئله تربیت بدنی اهمیت زیادی داده شود و در ایران نیز باید این کار انجام شود و عناصر برنامه درسی با دید وسیع‌تری ارزیابی و بررسی علمی گردد و نیز با فعالیت‌های فوق برنامه و تفریحی تلفیق شود.

واژه‌های کلیدی: تربیت بدنی، برنامه درسی، مطالعه تطبیقی، ایران، کانادا.

فصلنامه ایده‌های نو در تعلیم و تربیت، دوره دوم، شماره پنجم، زمستان ۱۴۰۱

مقدمه

مطالعه آموزش و پرورش هر جامعه و مقایسه آن با نظام آموزش و پرورش جامعه دیگر، از هر نظر، توانایی لازم را برای حل مشکلات و مسائل مشابه افزون تر می‌سازد. بررسی تجربه‌های جوامع در حل مشکلات آموزش و پرورش، به ما این توانایی را می‌دهد تا در حل مشکلات آموزشی خود، گام‌های مؤثری برداریم و این رسالتی است که مطالعه تطبیقی آموزش و پرورش، آن را به انجام می‌رساند. آموزش و پرورش تطبیقی ضمن اینکه می‌کوشد به تشریح و توصیف نظام‌های آموزش و پرورش بپردازد، با مشاهده، مقایسه، تجربه و تحلیل دقیق واقعیت‌های موجود نظام‌های آموزش و پرورش، به تبیین علل فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، تاریخی و سیاسی پیدایش واقعیت‌های موجود نظام‌ها نیز توجه دارد و در نهایت تلاش می‌کند تا مجموعه عوامل و زمینه‌های مؤثر در ایجاد پیروزی‌ها و شکست‌های نظام‌های آموزشی را نشان دهد. سدلر، از دانشمندان آموزش و پرورش تطبیقی معتقد است که: «ارزش واقعی مطالعه تطبیقی مؤسسات آموزشی در این نیست که امکان انتقال طرح‌ها، نوآوری‌ها و شیوه‌های تعلیم مرسوم را از کشوری به کشور دیگر تسهیل کند، بلکه هدف اصلی آن است که دریابیم تحت چه شرایط و اوضاع و احوالی جامعه توانسته است در اصلاح و توسعه نظام تعلیم و تربیت خود موفقیت کسب کند و از نظامی کارا و مثبت برخوردار باشد. پس از روشن شدن این مطلب، کوشش بعدی آن است که سعی گردد، شرایط و زمینه‌های مساعد و مشابهی را که باعث رفع نابسامانی‌ها و ترمیم کاستی‌های می‌شود، به منظور برخورداری از نتایج مورد انتظار در کشور فراگیرنده به وجود آوریم. یکی از کارکردهای مطالعات تطبیقی بررسی برنامه‌های درسی کشورها از طریق تبادل علمی و بومی‌سازی یافته‌های این گونه مطالعات است که بر اساس آن بتوان به اصلاح و بهبود برنامه درسی موجود یا تدوین برنامه درسی جدید اقدام کرد و طبعاً چنین کارکردی می‌تواند در بهبود و اصلاح برنامه درس تربیت بدنی نیز لحاظ شود.

درواقع هدف این مقاله ارائه چشم‌اندازی از برنامه‌های درس تربیت بدنی در کشورهای پیشرفته است تا از این طریق برنامه ریزان درسی امر آموزش تربیت بدنی به بخش اطلاعات مربوط به آن کشورها دست یابند.

مطالعات تطبیقی یک راهبرد عقلایی جهت استفاده از تجارب دیگران است و می‌توان با هماهنگ کردن اطلاعات و برنامه‌های مدون ایشان با شرایط مالی و ملاحظات بومی- محلی کشورمان از جمله در زمینه آموزش تربیت بدنی در مدارس، برنامه‌های باکیفیت بهتر تنظیم کرد و از منابع انسانی و مالی موجود استفاده بهینه نمود. در این مطالعه تلاش پژوهشگران در این جهت بوده است که با مطالعه عناصر برنامه درسی آموزش تربیت بدنی در کشور کانادا مفاهیم سازنده برنامه درسی را مدنظر قرار دهند. بدین وسیله خواهیم توانست با دیدگاه علمی به نقد برنامه درسی آموزش تربیت بدنی در دوره‌های پیش دبستانی، دبستان، راهنمایی و دبیرستان در ایران بپردازیم. درواقع مسئله اصلی تحقیق این بوده است که در مقایسه با ایران، کشورهای توسعه یافته در برنامه درسی تربیت بدنی خود به چه اهداف و حوزه‌های مفهومی توجه کرده‌اند و برای اجرایی شدن این اهداف از چه راهبردهای آموزشی استفاده می‌نمایند. معلم در برنامه‌های آن‌ها چه نقشی دارد و ابزارها و مواد آموزشی موردنظر آنان چیست؟ همچنین روش‌ها و شیوه‌های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در درس تربیت بدنی در آن کشورها کدامند و در نهایت پژوهشگران علاقه‌مند هستند با مقایسه یافته‌های تحقیق با وضعیت ایران، راهکارهای مفیدی برای بهبود آموزش تربیت بدنی در کشور ارائه نمایند. در کشور کانادا، به منظور آموزش زندگی فعال، محتوای درسی بر مبنای پیشرفت‌های فردی- اجتماعی به جریان افتاده است. در ایالت کبک درس تربیت بدنی با درس بهداشت در یک برنامه جدید تلفیق شده است و از دوره آمادگی تدریس می‌شود. در ایالت نوو اسکوتیا در جنوب غرب کانادا درس تربیت بدنی بر آمادگی جسمانی تأکید دارد و فعالیت‌هایی اجرا می‌شود که برای تندرستی و سلامتی بدن مورد نیاز است. در ایران به جز پژوهش کوزه چیان (۱۳۷۳) با عنوان ضرورت بازنگری درس تربیت بدنی در دوره ابتدایی، کتاب آزمون (۱۳۸۲) با عنوان تدریس تربیت بدنی در مدرسه‌های جهان منتشر شده و پژوهش فرهنگی (۱۳۸۱) با عنوان بررسی مشکلات، نارسایی‌ها، تنگناها و نیازسنجی تربیت بدنی مدارس دختران، مطالعه چندانی در خصوص برنامه درسی تربیت بدنی مدارس انجام نشده است.

بیشتر تحقیقات شامل بررسی برنامه درسی تربیت بدنی در دانشگاه‌ها به خصوص در سطح دوره کارشناسی انجام شده است که پژوهش‌های خلعی (۱۳۸۱) و آقایی (۱۳۷۶) را می‌توان از این دست به شمار آورد. از معدود پژوهش‌های تطبیقی که در خصوص برنامه‌های آموزش تربیت بدنی با

کشورهای دیگر انجام شده است، پژوهش مشرف جوادی (۱۳۷۷) بوده است که در دانشگاه تهران انجام شده است و مربوط به آموزش عالی است لذا شاید مقاله حاضر را بتوان جزو نخستین مطالعات تطبیقی تربیت بدنی در سطح آموزش و پرورش دانست.

روش پژوهش

روش تحقیق در این پژوهش روش توصیفی-تشریحی است که با توجه به ماهیت و نوع مطالعه که بررسی تطبیقی است در چهار مرحله توصیف، تغییر، هم‌جواری و مقایسه انجام شده است. این روش برگرفته از روش مطالعه تطبیقی جرج بردی لهستانی است که سال‌ها تدریس و تحقیق در زمینه آموزش و پرورش تطبیقی داشته است. جامعه آماری این پژوهش، نظام آموزشی ملی کشور ایران و برنامه‌های درسی ایالت بریتیش کلمبیا و انتاریو کشور کانادا است. اطلاعات این پژوهش از طریق چک‌لیست‌های متعددی به دست آمده و داده‌های مختلف در خصوص ابعاد گوناگون از طریق مکاتبه در بستر اینترنت جمع‌آوری شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

جدول ۱. مقایسه گرایش‌ها و زمینه‌ها (حوزه‌های) آموزش تربیت بدنی در ایران و کانادا

ایران	کانادا
الف) حوزه سلامت ۱- آمادگی جسمانی ۲- تغذیه و بهداشت ورزشی ۳- ایمنی در ورزش	الف) حوزه بهداشت و سلامت ۱- زندگی پویا (رشد و تکامل مداوم) ۲- ایمنی شخصی (کمک‌های اولیه، ایمنی در خانه و...) ۳- تغذیه بهداشتی ۴- پیشگیری از اعتیاد (سیگار، الکل، مواد مخدر و...) ۵- خودپنداره جسمانی ۶- بهداشت دهان و دندان ۷- آموزش‌های جنسیتی
ب) حوزه مهارت‌های فیزیکی ۱- حرکات پایه ۲- آمادگی جسمانی	ب) حوزه مهارت‌های فیزیکی ۱- استقامت و پایداری ۲- حرکات مناسب اندام‌ها ۳- عملیات گوناگون فیزیکی
ج) حوزه ارج نهادن به ورزش ۱- افزایش علاقه دانش‌آموزان به ورزش و آمادگی جسمانی ۲- گرایش به سبک مهارت‌های ورزشی ۳- پذیرش رعایت اصول ایمنی در ورزش ۴- آگاهی و علاقه به رشته‌های ورزشی	ج) پرورش مسئولیت فردی و اجتماعی ۱- احترام به خود و دیگران ۲- مهارت‌های رهبری و مدیریت ۳- مشارکت و همکاری ۴- مهارت‌های ارتباطی (بین فردی) ۵- جرأت آموزی ۶- مهارت تصمیم‌گیری ۷- مهارت امتناع (نه گفتن) ۸- ابزار وجود ۹- مدیریت زمان ۱۰- تعیین هدف ۱۱- حل مسئله ۱۲- مدیریت تعارض ۱۳- ابزار وجود (کنترل فشارها، مدیریت استرس، کنترل خشم و...)

سؤال اول تحقیق: گرایش‌ها و حوزه‌های مفهومی تحت پوشش درس تربیت بدنی در ایران و کانادا کدامند؟ همان‌طور که در جدول (۱) مشاهده می‌شود در ایران گرایش‌ها و حوزه‌های آموزش تربیت بدنی مشتمل در سه حوزه الف) حوزه سلامت: شامل آمادگی جسمانی، تغذیه و بهداشت ورزشی و ایمنی در ورزش و ب) حوزه مهارت‌های فیزیکی: شامل حرکات پایه و آمادگی جسمانی و ج) ارج نهادن به فعالیت‌های بدنی است و گرایش‌ها و حوزه‌های تربیت بدنی در آموزش و پرورش کانادا مشتمل بر سه حوزه الف) حوزه بهداشت و سلامت شامل زندگی پویا (رشد و تکامل مداوم)، ایمنی شخصی (کمک‌های اولیه ایمنی در خانه و...)، بهداشت، تغذیه، پیشگیری از اعتیاد (سیگار، الکل، مواد مخدر و...)، خودپنداره جسمانی، بهداشت دهان و دندان و آموزش‌های جنسیتی، حوزه ب) حوزه مهارت‌های فیزیکی: شامل حرکات مناسب اندام‌ها، عملیات گوناگون فیزیکی و استقامت و پایداری و ج) حوزه پرورش مسئولیت فردی و اجتماعی: شامل احترام به خود و دیگران، مهارت‌های مدیریت و رهبری،

مشارکت و همکاری، مهارت‌های ارتباط بین فردی، جرأت آموزی، مهارت‌های تصمیم‌گیری، مهارت‌های امتناع (هنر نه گفتن)، ابراز وجود، مدیریت زمان، برنامه‌ریزی و تغییر هدف، حل مسئله و مدیریت تعارض است.

سؤال دوم تحقیق: استانداردهای برنامه درسی آموزش تربیت‌بدنی در کشورهای ایران و کانادا چگونه است؟
در ایران اهداف آموزش تربیت‌بدنی در سه حیطه دانش، مهارت و نگرش ارائه شده است. در کانادا مفاهیم و اصول حرکتی را در یادگیری و توسعه مهارت‌های حرکتی می‌داند. جدول ۲ سبکی را نشان می‌دهد که افزایش سطح سلامتی و تناسب‌اندام را به دنبال دارد.

جدول ۲. مقایسه راهبردهای یاددهی-یادگیری تربیت‌بدنی در ایران و کانادا

ایران	کانادا
الف) روش - روش تدریس ترکیبی - متشکل از روش سنتی و روش اکتشافی	الف) روش تدریس سنتی - روش تدریس فعال (صحرایی مثل پیدا کردن گنج) - روش تدریس مشارکتی (همیاری) - تلفیق موارد درسی دیگر با تربیت‌بدنی
ب) سازمان‌دهی - راهبردهای فردی - راهبردهای گروهی تعداد: حداکثر ۲۰ تا ۳۵ دانش‌آموز	ب) سازمان‌دهی - راهبردهای فردی و دو نفره - راهبردهای گروهی
پ) زمان‌بندی دوره ابتدایی: ۴۵ تا ۶۰ دقیقه ۱- مرحله آمادگی ۱۰ تا ۱۵ دقیقه ۲- مرحله اصلی ۳۰ دقیقه ۳- مرحله بازگشت به حالت اولیه ۵ تا ۱۵ دقیقه	پ) زمان‌بندی حتماً ۱۵٪ زمان به فعالیت‌های بدنی اختصاص یابد
ت) نقش معلم معلمان مجری برنامه‌های ارائه‌شده از طرف وزارت آموزش و پرورش هستند.	ت) نقش معلم معلم تسهیل‌کننده یادگیری و فراهم‌کننده فرصت‌های یادگیری است. ضمن رعایت استانداردهای آموزشی در به کارگیری روش‌های تدریس و اداره کلاس آزاد است.
ث) تسهیلات و تجهیزات - انواع توپ، راکت و تور - حیاط مدارس و در مدارس غیرانتفاعی زمین‌های آجاره‌ای	ث) تسهیلات و تجهیزات - لباس و کفش مناسب - وسایل ایمنی - رایانه - دستگاه کپی - تلویزیون - زمین مناسب ورزشی - آلات موسیقی مناسب - انواع توپ، تور، راکت و طناب، میز پینگ‌پنگ - سالن ژیمناستیک، پیست دوچرخه‌سواری، استخر شنا - پیست اسکی
ج) منابع و مواد آموزشی - کتاب - لوحه	ج) منابع و مواد آموزشی - کتاب‌های آموزشی - فیلم‌های آموزشی

سؤال سوم تحقیق: راهبردهای آموزش تربیت‌بدنی در ایران و کانادا چگونه هست؟ در ایران روش تدریس ترکیبی از روش سنتی و اکتشافی می‌باشد و سازمان‌دهی آن راهبردهای انفرادی و گروهی می‌باشد و نقش معلم مجری برنامه درسی ملی می‌باشد. در کانادا روش تدریس با انتخاب معلم و توصیه برنامه ریزان شامل روش تدریس فعال مانند پروژه، روش تدریس مشارکتی و ایفای نقش و سازمان‌دهی راهبردهای انفرادی و دوفره و گروهی می‌باشد.

جدول ۳. مقایسه راهبردهای ارزشیابی درس تربیت بدنی در ایران و کانادا

ایران	کانادا
الف) شیوه‌های ارزشیابی ۱- شفاهی ۲- مشاهدات حرکات بدنی	الف) شیوه‌های ارزشیابی ۱- شفاهی ۲- گزارش روزانه، هفتگی و ماهانه دانش آموز ۳- ترسیم نمودارهای پیشرفت توانایی‌ها ۴- مشاهده ایفای نقش ۵- مشاهده فیلم فعالیت دانش آموزان ۶- مشاهده حرکات ورزشی یا رقص ۷- بررسی نقاشی‌های دانش آموزان با عکس‌های آن‌ها ۸- خودارزیابی ۹- هم ارزیابی ۱۰- پروژه پژوهشی، کتابخانه‌ای یا اینترنتی ۱۱- عملیات صحرایی مثل پیدا کردن گنج با کمک نقشه و قطب‌نما
ب) نقش معلم و دانش آموز ارزشیابی بر عهده معلم است که بر اساس دستورالعمل‌های صادره از طرف مقامات بالاتر اجرا می‌شود.	ب) نقش معلم و دانش آموز ارزشیابی بر عهده معلم است که بر اساس استانداردهای ایالتی و یا آزادی نسبی معلم انجام می‌شود. دانش آموزان نیز با خودارزیابی و هم ارزیابی در ارزشیابی تکوینی پیشرفت خود سهیم هستند.
پ) ابزارهای ارزشیابی ۱- چک‌لیست (سیاهه رفتار) ۲- پرسش‌های شفاهی	پ) ابزارهای ارزشیابی ۱- چک‌لیست (سیاهه رفتار) و چک‌لیست ایفای نقش ۲- پرسش‌های شفاهی ۳- تست‌های استاندارد ۴- فرم بررسی گزارش‌های انفرادی و گروهی ۵- کلید سوالات چندگزینه‌ای و تکمیل کردنی و تشریحی ۶- فرم بررسی نقاشی‌ها و عکس‌های دانش آموزان ۷- فرم بررسی فیلم‌های فعالیت دانش آموزان برای خودارزیابی
ت) شیوه نمره‌گذاری نمره‌گذاری از یک تا بیست ۱۲ نمره مهارت ۴ نمره دانش ۴ نمره نگرش	ت) شیوه نمره‌گذاری درجه‌بندی چهار سطحی ۵۰ تا ۵۹ = سطح ۱ ۶۰ تا ۶۹ = سطح ۲ ۷۰ تا ۷۹ = سطح ۳ ۸۰ تا ۱۰۰ = سطح ۴

در کانادا راهبردهای آموزش تربیت بدنی از قرار زیر است:

الف) روش تدریس: روش‌های متنوع سنتی و روش تدریس فعال مانند روش مشارکتی (همیاری) و همچنین رویکرد تلفیق مواد درسی دیگر با تربیت بدنی نیز کاربرد دارد. ب) سازمان‌دهی: راهبردهای انفرادی، دو نفره و گروهی (پ) زمان‌بندی: ۱۰٪ زمان آموزش در هر روز به تربیت بدنی اختصاص دارد. ت) نقش معلم: معلم تسهیل‌کننده یادگیری و فراهم‌کننده فرصت‌های یادگیری است و ضمن رعایت استانداردهای آموزشی در به‌کارگیری روش‌های تدریس و اداره کلاس آزاد است. ث) تسهیلات و تجهیزات: لباس و کفش مناسب، وسایل ایمنی، رایانه، تلویزیون و زمین مناسب ورزش، آلات موسیقی، سالن ژیمناستیک، پیست دوچرخه‌سواری و اسکی، استخر. ج) منابع و مواد آموزشی: کتاب، فیلم آموزشی.

سؤال چهارم تحقیق: راهبردهای ارزشیابی درس تربیت بدنی در ایران و کانادا کدام اند؟

همان‌طور که در جدول (۳) مشاهده می‌شود در ایران راهبردهای ارزشیابی درس تربیت بدنی عبارت‌اند از:

الف) شیوه ارزشیابی: شفاهی، مشاهده حرکات بدنی ب) نقش معلم و دانش آموز: ارزشیابی بر عهده معلم است که بر اساس دستورالعمل‌های صادره از طرف مقامات آموزشی بالاتر اجرا می‌شود. پ) ابزارهای ارزشیابی: چک‌لیست (سیاهه رفتار) - پرسشنامه، ت) شیوه نمره‌گذاری: نمره‌گذاری از یک تا بیست.

در کانادا راهبردهای ارزشیابی درس تربیت بدنی عبارت‌اند از:

الف) شیوه ارزشیابی: شفاهی، گزارش روزانه، هفتگی و ماهانه دانش آموز، ترسیم نمودارهای پیشرفت توانایی‌ها، مشاهده ایفای نقش، مشاهده فیلم فعالیت دانش آموزان، مشاهده حرکات ورزشی یا رقص، بررسی نقاشی‌های دانش آموزان یا عکس‌های آن‌ها، خودارزیابی، هم ارزیابی، پروژه پژوهشی کتابخانه‌ای یا اینترنتی، عملیات صحرایی مثل پیدا کردن گنج با کمک نقشه و قطب‌نما. ب) نقش معلم و دانش آموز: ارزشیابی بر عهده معلم است که بر اساس استانداردهای ایالتی و با آزادی نسبی معلم انجام می‌شود. دانش آموزان نیز با خودارزیابی و هم ارزیابی در ارزشیابی تکمیلی

پیشرفت خود سهیم هستند. پ) ابزارهای ارزشیابی: چکلیست رفتار و حرکات و چکلیست ایفای نقش، پرسشنامه شفاهی، تست های استاندارد، فرم بررسی گزارش های انفرادی، دو نفره و گروهی، کلید سؤالات چندگزینه ای و تکمیل کردنی و تشریحی، فرم بررسی نقاشی ها و عکس های دانش آموزان، فرم بررسی فیلم های فعالیت دانش آموزان برای خودارزیابی. (ت) شیوه نمره گذاری: درجه بندی چهار سطحی است: سطح ۱: ۵۰ تا ۵۱٪، سطح ۲: ۶۰ تا ۶۹٪، سطح ۳: ۷۰ تا ۷۹٪، سطح ۴: ۸۰ تا ۱۰۰٪.

و سؤال پنجم این تحقیق که مهم ترین راهکارهای ارتقای وضعیت آموزش تربیت بدنی ایران کدامند؟

با توجه به اطلاعات به دست آمده از این پژوهش راهکارهای زیر پیشنهاد می شود:

(الف) حوزه و گرایش های مفهومی

۱- پیشنهاد می شود با دیدگاه وسیع تری به درس تربیت بدنی نگریسته شود و حوزه هایی مثل مهارت های زندگی شامل مهارت های برنامه ریزی، مدیریت (خود رهبری، یادگیری مستقل، مدیریت زمان، مدیریت استرس و...)، مهارت ارتباط بین فردی، خودباوری و استقلال و مهارت های جنسیتی نیز به حوزه های فعلی تربیت بدنی ایران افزوده شود.

۲- پیشنهاد می شود با در پیش گرفتن رویکرد برنامه ریزی تلفیقی، مانند تلفیق دروس دیگر مثل علوم (بخش اندام های انسان) و بهداشت فردی و محیط و نگارش (گزارش نویسی و وقایع نگاری) و درس تربیت بدنی هماهنگی بیشتری به وجود آید.

(ب) اهداف و استانداردهای آموزشی

۳- پیشنهاد می شود استانداردهای آموزشی تربیت بدنی در حوزه های مفهومی گوناگون و برای دوره پیش دبستانی و دبیرستان تدارک دیده شود و یا ابلاغ آن ها به مدارس، سازوکار لازم برای نظارت بر اجرای استانداردها فراهم شود.

(پ) راهبردهای آموزشی

۴- پیشنهاد می شود علاوه بر روش های تدریس فعلی (ترکیبی از روش های سنتی و اکتشافی)، انواع روش های فعال دیگر نیز مورد توجه قرار گیرد.

۵- پیشنهاد می شود علاوه بر راهبردهای سازمان دهی انفرادی و گروهی، راهبرد سازمان دهی دونفره (جفتی) نیز مورد استفاده قرار گیرد.

۶- پیشنهاد می شود ضمن ارائه برنامه درسی ملی و استانداردهای لازم برای معلمان اختیار و آزادی بیشتری جهت ارائه ابتکارات شخصی فراهم شود.

۷- پیشنهاد می شود مدارس غیرانتفاعی ملزم به پیش بینی ابزارها و تسهیلات و تجهیزات کافی برای درس تربیت بدنی شوند و بودجه لازم برای فراهم کردن این امکانات برای مدارس دولتی پیش بینی شود.

۸- پیشنهاد می شود علاوه بر لوحه و کتاب از فیلم های آموزشی و محصولات رایانه ای برای ارائه درس تربیت بدنی استفاده شود.

۹- پیشنهاد می شود برنامه تربیت بدنی با فعالیت های فوق برنامه و برنامه های تفریحی تلفیق شود.

۱۰- پیشنهاد می شود از روش های مبتنی بر حل مسئله و پژوهش محور مانند مجوزهای صحرایی، کتابخانه ای و اینترنتی در امر تدریس تربیت بدنی استفاده شود.

(ت) راهبردهای ارزشیابی

۱۱- پیشنهاد می شود علاوه بر شیوه های ارزشیابی کنونی (پرسش های شفاهی و مشاهده حرکت بدنی) از روش مشاهده ایفای نقش، پرسش های چندگزینه ای و تکمیل کردنی، گزارش نویسی، وقایع نگاری روزانه و هفتگی و ماهانه دانش آموز، پروژه انفرادی و گروهی، خودارزیابی و هم ارزیابی و گزارش والدین هم استفاده شود.

۱۲- پیشنهاد می شود علاوه بر ابزارهای ارزشیابی کنونی (چکلیست رفتار و پرسشنامه) از ابزارهای دیگر مثل تست های استاندارد، فرم بررسی گزارش های انفرادی، دو نفره و گروهی، فرم بررسی نقاشی ها و عکس های دانش آموزان و فرم بررسی فیلم های فعالیت های ورزشی توسط خود دانش آموزان هم استفاده شود.

منابع

- آزمون، جواد و آجودان گرگانی، ماندانا (۱۳۸۲). تدریس تربیت بدنی در مدرسه های جهان، تهران: معاونت تربیت بدنی و تندرستی وزارت آموزش و پرورش.
- آقازاده، احمد (۱۳۸۵). آموزش و پرورش تطبیقی، تهران: سمت.
- آقایی، نجف (۱۳۷۶). بررسی وضعیت آموزش تربیت بدنی از دیدگاه دانشجویان در دانشکده های تربیت بدنی کشور پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس.
- خلجی، حسن (۱۳۸۱). ارزیابی برنامه دوره کارشناسی تربیت بدنی از دیدگاه دانش آموختگان و شاغل در استان مرکزی. نشریه علمی-پژوهشی-حرکت، پاییز، ۱۳، ۶۵-۵۷.
- دفتر همکاری های بین المللی وضعیت تربیت بدنی در مدارس سایر کشورها.
- اطلاعات نظام آموزشی ایالات متحده امریکا (۱۳۸۳). قابل دسترسی در <http://www.iran cultur.org>
- اطلاعات نظام آموزشی کانادا (۱۳۸۳). قابل دسترسی در <http://www.iran cultur.org>
- Hardman, K., Marshall, J. (2000). world wide survey o education. manchester: university of Manchester
- British Columbia education (2004). physical education: avaialbla at <http://www.bced.gov.bc.ca>
- Health and physical education (2003). the Ontario curriculum. Available at <http://www.edu.gov.on.ca>
- School of physical activity (2002). international perspective on work force development and education: available at <http://www.coe.ohid.state.edu>
- South Carolina state board of education (2003). physical education curriculum: available at <http://www.my school.com>
- Academic sports papers (2004). strategic plan for a high school: available at <http://academic sportes papers.org>
- Academic sports papers (2004). sports and physical education today: available at <http://Academic sports papers.org>
- Academic sports papers (2004). managing the physical education classroom: available at <http://Academic sports papers.org>
- Academic sports papers (2004). physical education is Essential: available at <http://Academic sports papers.org>
- Academic sports paper (2004). physical education: standards. cooperative skills and learning theories: available at <http://Academic sports papers.org>